

ชื่อผลงานวิจัย : การจัดการเรียนการสอนด้วยสื่อมัลติมีเดีย Canva เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน  
วิชาศาสนบัญญัติ เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่  
2 ห้อง 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2566

ชื่อผู้วิจัย : อารีย์ เย็นใจ

ตำแหน่ง : ครูผู้สอน

วุฒิการศึกษา : ปริญญาตรี Islamic law มหาวิทยาลัย Al-Azhar ไคโร อียิปต์

สังกัดสถานศึกษา : วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

โทรศัพท์ : 083-845-5469

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ : 2566

ประเภทงานวิจัย : ประเภทที่ 1 วิจัยชั้นเรียน

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย Canva วิชาศาสนบัญญัติ เรื่อง เลือดสตรีในอิสลาม ด้วยสื่อมัลติมีเดีย Canva ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2/1, 2) เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนวิชาศาสนบัญญัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ชั้นปีที่ 2/1 ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva, 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ สื่อมัลติมีเดีย Canva เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2/1 ประชากรที่ใช้ใน งานวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2/1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ที่ลงเรียน วิชาศาสนบัญญัติ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 2/1 ที่สอนโดยใช้สื่อ มัลติมีเดีย Canva พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนวิชาศาสนศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูง กว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย Canva อยู่ในระดับดี

### ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งระบุไว้ชัดเจนให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะถือว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงและยั่งยืน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความ สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตาม ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อ การศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 : 3) จึงได้จัดการเรียน การสอนรายวิชา พร้อมทั้งมีกระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้หลักจริยธรรม และคุณธรรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาความ

เจริญก้าวหน้าในด้านวิทยาการและสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาปฏิบัติใช้ การสอนวิชาศาสนบัญญัติ โดยเฉพาะเรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ครูผู้สอนพบปัญหานักเรียนส่วนใหญ่ ขาดความสนใจที่จะเรียนซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เมื่อครูผู้สอนจะสอนโดยใช้วิธีการบรรยาย อธิบาย การให้งานกลุ่ม (ใบงาน) กับนักเรียน ก็มักจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการเรียนการสอนหรือการส่งงาน จึงส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่ายและไม่น่าสนใจทั้งผู้สอนและผู้เรียนและมีผลการประเมินการสอนที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ

ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาในการจัดการเรียนการสอนควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การเรียนวิชาภาษาอาหรับสัมฤทธิ์ผลตามจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน นำมาซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาได้แก่ การจัดทำสื่อในรูปแบบมัลติมีเดีย Canva ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือฝึกทำแบบฝึกหัดจากสื่อมัลติมีเดีย เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม พร้อมสรุปผลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ดังนั้นในฐานะครูผู้สอนวิชาศาสนบัญญัติ จึงได้จัดทำและนำเสนอสื่อ มัลติมีเดีย Canva เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจ และได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ในวิชาศาสนบัญญัติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนวิชาศาสนบัญญัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva เรื่องเลือดสตรีในอิสลามของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2/1

### ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธิตบริหารธุรกิจ ที่ลงเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 13 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนแบบใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva
  - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม และความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ

### คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

**Canva Program** หมายถึง แอปพลิเคชันสำหรับสร้างสื่อการนำเสนอหลากหลายรูปแบบ เช่น Presentation, Poster, Card, Resume, Certificate, Infographic ซึ่ง Canva มี Template หรือรูปแบบสำเร็จ รวมถึงขนาดมาตรฐานให้เลือกใช้งานง่าย สามารถออกแบบสื่อการเรียนการสอนได้ง่าย ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น

**ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลังการทำการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ  
มัลติมีเดีย Canva แล้วมีการพัฒนาที่ดีขึ้น

**นักเรียน** หมายถึง นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 วิทยาลัย  
อาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ กรุงเทพมหานคร

**เลือดสตรีในอิสลาม** หมายถึง เลือดประจำเดือนของสตรีทุกคนที่ไหลออกมาจากช่องคลอดของสตรีที่มี  
สุขภาพแข็งแรงตามวัยและอายุซึ่งจะมีสีที่แตกต่างกันไป อีกทั้งยังมีช่วงเวลาของมาและหมดเลือดประจำเดือนตามที่  
อิสลามได้วางเอาไว้

## แนวคิดทฤษฎี

การศึกษาวិธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ในวิชาศาสนบัญญัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร  
วิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

## สภาพทั่วไปของสถานศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ตั้งอยู่เลขที่ 73 หมู่ 9 แขวงหนองจอก เขตหนองจอก  
กรุงเทพมหานคร 10530 เดิมชื่อโรงเรียนสตรีศาสนวิทยา ตั้งขึ้นเพื่อสนองความประสงค์ของบรรดาผู้ปกครองที่  
ต้องการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาทางศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาชีพ หลังจากสำเร็จ  
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว ด้วยเหตุนี้ นายสมาน มาลีพันธุ์ ประธานบริหารโรงเรียนจึงตกลงสร้างอาคารคอนกรีตเสริม  
เหล็ก 3 ชั้น บนเนื้อที่ 2 ไร่ 1.3 งาน หรือ 3,720 ตารางเมตร พร้อมทั้งดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชน  
สอนศาสนาอิสลามศึกษา และภาษาอาหรับ ได้รับใบอนุญาตเลขที่ กน. 001/2537 ออกให้ ณ วันที่ 17 พฤษภาคม  
2537 ให้จัดการศึกษาหลักสูตรโรงเรียน สอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตะวัซซี  
ญะฮ์) 3 ปี และอิสลามศึกษาตอนปลาย(ขานาวีฮ์) 3 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2523 โดยมีนายมนตรี มาลีพันธุ์  
เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง นายสมศักดิ์ มุหะหมัด เป็นครูใหญ่ และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ได้ใช้  
สถานที่เป็นศูนย์ให้การศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายไปพร้อมกันด้วย ในปี  
การศึกษา 2550 โรงเรียนสตรีศาสนวิทยา ได้สร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น อีก 1 หลัง และขออนุญาตจัดการ  
เรียนการสอน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม และระดับ  
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ และการตลาด  
ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 โดยมีนายมนตรี มาลีพันธุ์ เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งเปลี่ยนชื่อเป็น  
“โรงเรียนศาสนบริหารธุรกิจ” มีนักเรียน นักศึกษา ปวช. และปวส. ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 259 คน และ  
ต่อมาได้ขออนุญาตเปลี่ยนเป็น “วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ” ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2555

## การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยมุ่งที่  
จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพจากการเรียนรู้ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่

เป้าหมาย เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา และสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

### ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการ เรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียน ของ ผู้เรียน ผู้สอนจึงไม่ควรละเลยที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ให้สอดคล้องกับวัย สติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน และเนื้อหาของบทเรียนนั้น โดยต้องจัดอย่างมีจุดมุ่งหมาย

### การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดหลักการของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

- 1.เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมาย สำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 2.เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
- 3.เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ สภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- 4.เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 5.เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 6.เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุก กลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนดหลักการเพิ่มเติม คือ

- 1.มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามเพื่อเป็นแนวทางใน การดำรงชีวิต
- 2.เป็นการศึกษาที่มุสลิมทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกันโดยให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
- 3.ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนวิชาศาสนบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สื่อ มัลติมีเดีย Canva เข้า มาช่วยในการสอน ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

นางกาญจนา ผลวัฒน์ (2560) การวิจัยการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้ Power Point รายวิชาสังคม ศึกษาพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม หลัง การพัฒนาทักษะทางการคิดวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์วิชาสังคมศึกษาพื้นฐานพบว่าการสอนพัฒนาทักษะการ วิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์วิชาสังคมศึกษา พื้นฐานโดยใช้ Power Point ผลการทดสอบก่อนการ ใช้ Power Point และหลังการใช้ Power Point ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แสดงว่าโดย ภาพรวมแล้ว นักเรียน กลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีการเรียนรู้ หลังการใช้ Power Point สูงขึ้นมากกว่า ก่อนการใช้ Power Point แต่ผลสัมฤทธิ์ก่อนการใช้ Power Point มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 50 % คิด เป็นคะแนนคือ 10 คะแนน นักเรียนทั้ง 5 คนมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ การใช้ Power Point แตกต่างกันมาก และระดับคุณภาพการเรียนรู้เดิมนั้นต้องได้รับการปรับปรุง

จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการสอนวิชาจนศาสดามีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ มัลติมีเดีย Canva เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกฝน อบรม ให้มีความรู้ ความสามารถตามที่วิทยาลัยกำหนด และเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอก

### ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ในวิชาศาสนบัญญัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ(ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

### ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 วิทยาลัย อาชีวศึกษาสาสนบริหารธุรกิจ ที่เรียนวิชาศาสนบัญญัติ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 13 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อมัลติมีเดีย Canva วิชาศาสนบัญญัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่อง เลือดสตรีในอิสลาม
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศาสนบัญญัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva
3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาต่อการเรียนการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva

### วิธีการสร้างเครื่องมือ

สำหรับวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. **การจัดทำสื่อ** มัลติมีเดีย Canva วิชาศาสนบัญญัติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้น ปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้
  - 1.1. ศึกษาหลักสูตรอิสลามศึกษา แบบเรียนวิชาศาสนบัญญัติ แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง
  - 1.2. ศึกษาวิธีการจัดทำสื่อมัลติมีเดีย Canva จากวิทยากรที่ให้การอบรม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.3. วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดขอบเขตของเนื้อหา
- 1.4. กำหนดจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และคุณลักษณะที่ต้องการเน้น
- 1.5. กำหนดโครงสร้างและเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1.6. ดำเนินการจัดทำสื่อ มัลติมีเดีย Canva ตามลำดับ
- 1.7. นำสื่อ มัลติมีเดีย Canva ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาพิจารณา
- 1.8. ปรับปรุงสื่อ มัลติมีเดีย Canva ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 1.9. จัดทำสื่อ มัลติมีเดีย Canva สมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ต่อไป

## 2. การสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศาสนบัญญัติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 2.1. ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับวิชาศาสนบัญญัติ
- 2.2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2.3. วิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์จากแผนการสอน
- 2.4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามจุดประสงค์
- 2.5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.6. ปรับปรุงแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 2.7. นำแบบทดสอบที่ได้จากการแนะนำไปปรับปรุงใหม่ และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

สอนต่อไป

3. การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ การเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนนักศึกษา การช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา

### 3.1 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา

| รายการประเมิน                        | ค่าเฉลี่ย/ร้อยละ/ระดับ |  |  |
|--------------------------------------|------------------------|--|--|
| 1.ด้านผู้สอน                         |                        |  |  |
| 1.ความพร้อมและการเตรียมตัวในการสอน   |                        |  |  |
| 2.การชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้   |                        |  |  |
| 3.เทคนิควิธีการสอน                   |                        |  |  |
| รวมค่าเฉลี่ย                         |                        |  |  |
| 2.ด้านสื่อการสอน                     |                        |  |  |
| 1. สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ |                        |  |  |
| 2. เข้าใจง่าย กระบวนการไม่ซับซ้อน    |                        |  |  |
| 3. รูปแบบเหมาะสม                     |                        |  |  |

|                                           |  |  |  |
|-------------------------------------------|--|--|--|
| รวมค่าเฉลี่ย                              |  |  |  |
| 3.ด้านประโยชน์ที่ได้รับ                   |  |  |  |
| 1. เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล          |  |  |  |
| 2. สามารถนำความรู้ไปต่อยอดในชีวิตประจำวัน |  |  |  |
| 3.ความพึงพอใจโดยรวมในการจัดการเรียนรู้    |  |  |  |
| รวมค่าเฉลี่ย                              |  |  |  |
| รวมค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้าน                   |  |  |  |

### วิธีดำเนินการทดลอง

- นำสื่อมัลติมีเดีย Canva ไปใช้จริงกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยดำเนินการดังนี้
  - นักเรียน ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ของ วิชาศาสนบัญญัติ เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม
  - นักเรียน ทำแบบทดสอบก่อนเรียน วิชาศาสนบัญญัติ เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม
  - นักเรียน ศึกษา วิชาศาสนบัญญัติ เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ตามสื่อมัลติมีเดีย Canva
  - นักเรียน ทำแบบทดสอบหลังเรียน
- ครูผู้สอนนำคำตอบที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน(Pre - test) และหลังเรียน (Post - test) ไปตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ให้ 0 คะแนน
- นำผลการตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre - test) หลังเรียน (Post - test) ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
- นำผลการตรวจแบบประเมินความพึงพอใจหลังการเรียนการสอนไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

- นำเข้าสู่บทเรียนในวิชาจนศดาโดยการตั้งคำถาม ถามความรู้เดิมของนักเรียน
- ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน ( Pre test )
- ดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้สื่อผสมโดยใช้โปรแกรม canva
- ดำเนินการทดสอบหลังเรียน ( Post test )
- นำคะแนนทั้งหมดมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

- การหาค่าสถิติพื้นฐาน คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 102 – 103)
  - ค่าร้อยละ

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ  
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ  
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่าเฉลี่ย (พรรณี ลีกิจวัณนะ, 2551 : 135)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ  $\mu$  แทนค่าเฉลี่ย  
 $\sum X$  แทนผลรวมของคะแนนในชุดข้อมูล  
N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 103 - 104)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
 $\sum x$  แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัว  
X แทนคะแนนแต่ละตัว  
N แทนจำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย Canva วิชาศาสนบัญญัติ เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ด้วยโปรแกรม canva จากคะแนนระหว่างเรียน และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหาผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยหาค่า  $E_1$  และ  $E_2$  (ยงยุทธ สุทธิชาติ, 2544 : 39 - 40)

$$E_1 = \left[ \frac{\sum X/N}{A} \right] \times 100$$

เมื่อ  $E_1$  = คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากคะแนนระหว่างเรียน  
 $\sum X$  = คะแนนรวมคะแนนระหว่างเรียนที่นักเรียนทำได้  
N = จำนวนนักเรียน  
A = คะแนนเต็มของคะแนนระหว่างเรียน

$$E_2 = \left[ \frac{\sum F/N}{B} \right] \times 100$$

เมื่อ  $E_2$  = คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้อง  
 $\sum F$  = คะแนนรวมที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้อง  
N = จำนวนนักเรียน  
A = คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน



3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละข้อกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม) กำหนดเกณฑ์ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงจะถือว่ามีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (ล้วน สายยศและอังคณา

สายยศ, 2543 : 248 - 249)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1

$\Sigma R$  = ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2 หาค่าดัชนีความยากง่าย (Difficulty) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2543 : 196)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P = ดัชนีค่าความยากง่าย

R = จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบถูก

N = จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

ขอบเขตของค่าความยากง่าย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2543 :185)

| ดัชนีค่าความง่าย | ความหมาย                      |
|------------------|-------------------------------|
| มากกว่า 0.80     | ง่ายมาก (ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง) |
| 0.60 – 0.80      | ค่อนข้างง่าย                  |
| 0.40 – 0.59      | ปานกลาง                       |
| 0.20 – 0.39      | ค่อนข้างยาก                   |
| ต่ำกว่า 0.20     | ยากมาก (ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง)  |

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยการศึกษาวิธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ในวิชาศาสนาบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนวิชาศาสนาบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva

| คะแนน               | ร้อยละ | $\mu$ | $\sigma$ |
|---------------------|--------|-------|----------|
| คะแนนทดสอบก่อนเรียน | 38.63  | 3.86  | 1.45     |
| คะแนนทดสอบหลังเรียน | 83.63  | 8.36  | 1.49     |

จากตารางที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 3.86 ( $\sigma = 1.45$ ) คิดเป็นร้อยละ 38.63 ส่วนผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 8.36 ( $\sigma = 1.49$ ) คิดเป็นร้อยละ 83.63 (ตารางภาคผนวกที่ 1, 2)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาศาสนาบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva

| คะแนน               | $\mu$ | D    |
|---------------------|-------|------|
| คะแนนทดสอบก่อนเรียน | 3.86  | 4.50 |
| คะแนนทดสอบหลังเรียน | 8.36  |      |

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนวิชาศาสนาบัญญัติมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนอยู่ 4.50 คะแนน นั่นคือคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เป็นจริงตามคำถามการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาต่อการเรียนการสอน วิชาศาสนาบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ที่สอนโดยใช้สื่อ มัลติมีเดีย Canva

| รายการประเมิน                      | ค่าเฉลี่ย/ร้อยละ/ระดับ |       |    |
|------------------------------------|------------------------|-------|----|
| <b>1.ด้านผู้สอน</b>                |                        |       |    |
| 1.ความพร้อมและการเตรียมตัวในการสอน | 4.07                   | 81.50 | ดี |
| 2.การชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ | 3.53                   | 82.63 | ดี |
| 3.เทคนิควิธีการสอน                 | 3.50                   | 80.00 | ดี |

|                                           |      |       |    |
|-------------------------------------------|------|-------|----|
| รวมค่าเฉลี่ย                              | 3.71 | 81.37 | ดี |
| 2.ด้านสื่อการสอน                          |      |       |    |
| 1. สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้      | 3.33 | 82.33 | ดี |
| 2. เข้าใจง่าย กระบวนการไม่ซับซ้อน         | 3.47 | 86.61 | ดี |
| 3. รูปแบบเหมาะสม                          | 3.53 | 88.34 | ดี |
| รวมค่าเฉลี่ย                              | 3.44 | 85.76 | ดี |
| 3.ด้านประโยชน์ที่ได้รับ                   |      |       |    |
| 1. เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล          | 3.60 | 79.60 | ดี |
| 2. สามารถนำความรู้ไปต่อยอดในชีวิตประจำวัน | 4.00 | 80.72 | ดี |
| 3.ความพึงพอใจโดยรวมในการจัดการเรียนรู้    | 4.00 | 80.00 | ดี |
| รวมค่าเฉลี่ย                              | 3.86 | 80.10 | ดี |
| รวมค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้าน                   | 3.67 | 82.41 | ดี |

#### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนโดยใช้สื่อ มัลติมีเดีย Canva โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 คิดเป็นร้อยละ 82.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 คิดเป็นร้อยละ 81.37 ด้านสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 คิดเป็นร้อยละ 85.76 ด้านประโยชน์ที่ได้รับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 คิดเป็นร้อยละ 80.10 ของผู้ประเมิน

#### สรุปอภิปรายข้อเสนอแนะ

การศึกษาวិธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ในวิชาศาสนบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

#### สรุปผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศาสนบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva พบว่าผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 3.86 ( $\sigma = 1.45$ ) ส่วนผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 8.36 ( $\sigma = 1.49$ )

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนวิชาศาสนบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนอยู่ 4.50 คะแนน

### 3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ของผู้เรียน พบว่า อยู่ในระดับดี

#### อภิปรายผล

การศึกษาวิธีการสอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ในที่วิชาศาสนบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนวิชาศาสนบัญญัติของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2/1 เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม ที่สอนโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนวิชาศาสนบัญญัติ เรื่องเลือดสตรีในอิสลาม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอยู่ 4.50 คะแนน ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva และการใช้เทคนิคต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนการสอน โดยผ่านการพิจารณาและเห็นชอบของอาจารย์ผู้ตรวจสอบ และความพึงพอใจการใช้สื่อมัลติมีเดีย Canva ของผู้เรียน พบว่า อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.67 คิดเป็นร้อยละ 82.41

#### ข้อเสนอแนะ

- สามารถนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียน นักศึกษาในกลุ่มการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้
- สามารถพัฒนาสื่อการสอนตามความเหมาะสมของวิชานั้น ๆ ได้
- เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น

## บรรณานุกรม

- งานประกันคุณภาพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ. 2556. รายงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ. ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ, วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2543. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พรณี ลีกิจวัฒนะ. วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ฯ ภาควิชาครุศาสตร์ศรีธรรมาภรณ์. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2553
- ยงยุทธ สุทธิชาติ, วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพค่า E1 และ E2, 2544 : 39-40
- รุ่งรัตน์ เสี่ยงมื่น. 2557. การพัฒนาสื่อการสอนรายวิชาการบัญชีต้นทุนเบื้องต้น เรื่องรายการปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาด ด้วยโปรแกรม Microsoft Power Point สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการบัญชี. วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency), 2543:248-249
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, หาค่าดัชนีความยากง่าย (Difficulty) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย, 2543 : 196
- วรัทยา ธรรมกิตติภพ. 2548. แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางสรรรณภาพวิชาชีพสาขางานการบัญชีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2546). วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง 2553 หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- อภิรดี สังขพันธุ์. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักเรียน ระดับชั้น ปวช.ปีที่ 2 โดยใช้สื่อการสอน PowerPoint. งานวิจัยในชั้นเรียน วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พริ้นติ้ง.เฮ้าส์.